

Роман
ЗАВАДОВИЧ

ЧАРДАЙНЬ

МУЗЫКИ

Роман Завадович

ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ

КАЗКА

Союз Українок Америки
Окружна Рада і Відділи
Округи Чікаго

Чікаго — 1970

Roman Zavadovych

THE MAGICAL MUSICIANS

A FAIRY TALE IN UKRAINIAN

*Copyright by
Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Chicago 1970*

Віньєта й ілюстрації Юрія Козака

Всі права застережені

Для дошкільного та молодшого шкільного віку

Друкарня Видавництва Миколи Денисюка в Чікаго

Printed by Mykola Denysiuk Publishing Company
2226 West Chicago Avenue
Chicago, Illinois 60622 — USA.

*Союз Українок Америки, Окружна Рада й Відділи
Округи Чікаго присвячують видання цієї книжечки
пам'яті Марії Яримович—заслуженої членки нашої
організації, заступниці голови Головної Управи,
довголітньої голови 22 Відділу, вчительки-педа-
гога—як тривалий пам'ятник заслугам її трудолю-
бивого життя.*

Постать Марії Яримович для членства Союзу Українок Америки буде назавжди зразком для наслідування, а її почини — духовим тяготінням спрямовувати потенціял наших спроможностей на користь виховання майбутніх поколінь українського народу.

Любослава Шандра

У МАНДРІВКУ

Малий Коник-Стрибунець лежав край дороги, вигрівався на сонечку, простягнувши ноги, під голову підклав лапку так, як роблять люди, й розстібнувши каптана, засмалював груди. Скучно було йому дуже, а тут, мов на лихо, ні свояка, ані друга, всюди сонно, тихо. Хотілось би по ширості з кимсь порозмовляти, від бувальців довідатись, що в світі чувати.

Аж ось чує — спів веселий здалека лунає, і з-за гори жвавий гурток хлопців виступає, над хлопцями в'ється прапор, на вітрі лопоче, під ним брава вся громадка ступає охоче. У кожного в руках ціпок, на плечах торбина, ідуть хлопці веселенькі, як погідна дніна.

„Пластуни! — подумав Коник. — Я їх добре знаю, не раз, не два в полі, в лісі — скрізь їх зустрічаю. Іде собі у мандрівку громадка весела через гори, через бори, через тихі села.”

Взяла завість Стрибунчика: „Мандрувати гарно, хоч не раз покропить дощик, хоч буває парно, зате скільки цікавого світами оглянеш, не одного там навчишся, розумніший станеш! Піду і я мандрувати, пригоди шукати, бо, хоч тільки комашина, теж щось хочу знати!”

МУЗИКА ЦВІРКУН

Пішов Коник поміж трави, Цвіркуна стрічає.
Цвіркун сидить на колодці, на скрипочці грає, а
скрипочка тирликає так гарно, так мило, що Кони-
ка мов по серці медом помастило.

— А, здоров, свояче любий, як там прожива-
єш? — каже Коник до Цвіркуна. — Чую — гарно
граєш!

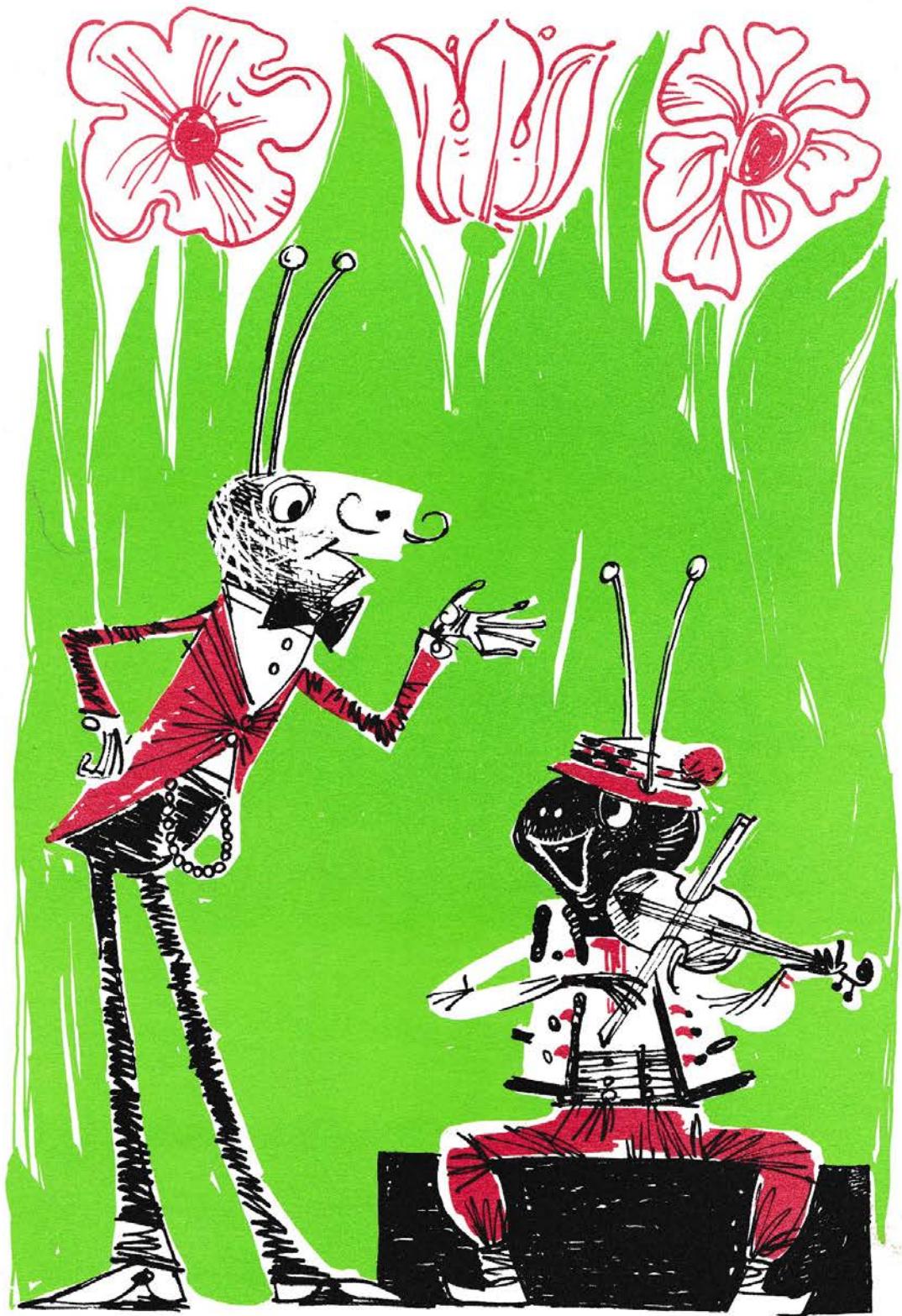
— Цілу зиму, — Цвіркун каже, — мешкав я в
Оксани, у тієї, що то має личенько рум'яне. У щіли-
ні коло печі я наймав кімнатку, а комірне відробляв
на скрипочці гладко. Тепер малá Оксаночка виїхала
з дому — ну, а мені не всидіти взаперті самому! От,
пішов я мандрувати, по лузі блукаю, а як серце сум
огорне, то на скрипці граю.

— Навчи й мене, — просить Коник, — навчи
мене, друже! Так чудово, як ти, грати хотів би я
дуже! Стрибунчики теж бувають скрипалі на славу
— я заплачу, скільки схочеш, щиро, нелукаво.

— Гаразд, навчу! — сказав Цвіркун і став його
вчити.

Стрибунець був зроду пильний і талановитий,
до вечора грав козачкá, аж дивно ставало . . .

— От музика! — хвалив Цвіркун. — Таких те-
пер мало! Ходім тепер послухаем, що світ про нас
скаже! Свасі Кузьці заграємо, поки спати ляже, бо
сонечко на весь рот, бачу, позіхнуло і спросоння
головою кілька раз хитнуло.

КУЗЬКА-ПИСКОТУХА І ДЖМІЛЬ-ГУДИЛО

Кузька саме по вечері горщики помила і собі вигідну постіль на листку стелила, як два наші музиканти недалечко стали і дрібненько-хорошенько на струнах заграли.

Як почула скрипки Кузька, плеснула лапками:

— Не було такого дива, як кузьки кузьками! Ще не було таких славних музик поміж нами, ані поміж стрибунцями, ні між цвіркунами! Я, хоч Кузька-Пискотуха, трішки ноти знаю, сопілочку з соломинки на полиці маю. Прийміть мене до громади!
— Кузька попрохала й на сопілці напоказ трішечки заграла.

— Непогано! — на те Цвіркун. — Талант, Кузько, маєш — в мене самі ноги скачуть, як ти дрібно граєш. Що ж, приймаєм тебе радо!

Кузочка зраділа й дякувала побратимам, як лише уміла. Як ут्रох вони заграли солодко, тихенько, вітерець затих, задумавсь і зідхнув легенько. Заслухались, забулися зорі серед неба, навіть місяць тоді зійшов раніше, ніж треба.

Прокинувся під межею старий Джміль Гудило, здивувався:

— Хто так грає солодко і мило?

І схопився, побіг швидко, просить Бога-ради:

— Прийміть мене, золотенькі, прийміть до громади! Я на басі вмію грati і басом співати, а як треба, то умію басом поглядати. Коли б то ви баса мали, ви б ще краще грали, ви б напевно цілий цей світ причарували!

Цвіркун радо погодився: чому б не прийняти?!
Усі пішли до Гудила переночувати.

У ПАСІЦІ

Переспали в чистій хатці, рано-вранці встали і, смачненько поснідавши, в світ помандрували. Як сонечко музикантів стало пригрівати, у пасіці дядька Гриця сіли спочивати.

Гудуть бджоли працьовиті помежи квітками, мов з криничок мед черпають глеками, горшками. Інші спішать за пасіку на ланок, на гречку — тільки в вулику одному чути суперечку. Одні бджоли стали других бджілок проганяти:

— Ідіть собі світ-зá-очі! Забирайтесь з хати!

Другі кажуть:

— А підемо, назавжди вас кинем! Збудуємо в лісі хатку, з голоду не згинем.

— Гляньте, друзі, — каже Кузька, — вже рій вилітає, попереду роя матка до лісу втікає!

Ще хвилина — і по бджолах і сліду б не стало, а від цього лиха-втрати мав би Гриць немало.

Узяв Цвіркун свою скрипку, а Кузька — сопілку, Джмелік — баса та й заграли коломийку „бджілку”. Дуже матка здивувалась, про втечу забула, сіла собі на яблуньку, легенько зідхнула та й слухає. Кругом бджоли, мов діти круг мами, підстрибулють, припліскують, тупають ногами. Небагато бракувало — почали б і гóпки, та тим часом надбіг дядько, зсипав до коробки і приніс їм новий вулик.

— Тут і житимете, а у лісі без опіки марно пропадéте.

САРАНА

Відпочили музиканти в свіжім холодочку та й потягли з Грицевої пасіки-садочка. Джміль упрів, бо дуже жарко було тої днини, обтирав чоло спіtnіле платком з павутини. Кузька собі парасольку з листочка зробила, щоб у неї головонька з жарі не боліла. Прохолола денна спека, стало вечоріти, музиканти біля річки сіли відпочити.

Сидять собі, розмовляють, аж глип! — що за кара? До села несеться полем якась темна хмара.

— Це не хмара, — каже Цвіркун, — це лиха година, це сарана зажерлива, горе селянина. Де сарана появиться, їсть все без пощади: траву, збіжжя, кору, листя, на що тільки сяде. Завтра будуть голі віти без листків стирчати, бож сарана у ці сади летить ночувати. Ото ж буде плачу-суму в хатині Оксани, у тієї, що то має личенько рум'яне! . . .

— Ні, не буде! — крикнув Коник і заграв щосили. — Бери, Кузько, сопілочку, помагай, Гудиле!

Як заграли музиканти, то, усім на диво, вся сарана опустилась на суміжню ниву, витріщала з дива очі, вуха наставляла — так їй дуже ця музика до серця припала; не вкусила ні листочка, ані стебелинки, не знищила ні кущика, ані деревинки. Музиканти одні пісні за другими грали і раз-у-раз до багніща близче підступали, а за ними вся сарана повзла аж до кладки, поки в багні не втонула д'останньої лапки.

— Оксаночка, — Цвіркун зідхнув, — якби правду знала, певно б нашій всій оркестрі „спасибі” сказала. Нехай же їй, крихіточці, усе добре сниться, а друг її, старий Цвіркун, отут примоститься!

Побажали одні одним щасливої ночі та й, листочками укрившись, заплюшили очі.

ДОПОМОГА МУРАШКАМ

Рано-вранці побачила їх чорна Мурашка — вона була Стрибунцеві тітка чи нанашка.

— Диви, диви, який виріс! Ну, так слухай, сину: прошу тебе й твоїх друзів до нас у гостину. Ми, мурашки, мандрівників все радо вітаєм, то й вам будем дуже раді, хоч і журбу маєм. Напосілись на нас злющі мурашки червоні — вони звідси недалеко — он там, на вигоні! Роблять шкоду нам віддавна, щодня нападають, що ми собі придбаємо, те в нас відбирають.

— Люба тітко, — поклонився Стрибунець-друзяка, — за запрошення в гостину щира вам подяка! Радо замок ваш оглянем під зеленим гáєм, вашу матку-королеву маршем привітаєм. Може вам у тій журбі якнебудь поможем втерти носа напасливим мурахам ворожим.

Попереду йде Мурашка, блискає очима, а позаду Джміль тупцює з басом за плечима.

ПЕРЕМОГА

Ось і замок мурashийний. В нім мурашки чорні вештаються сюди й туди, швидкі та моторні, носять дерево, каміння, майструють, будують, ні хвилини не спочинуть, утоми не чують.

З замку вийшов сам дворецький, уклонивсь, вітає, служба попід лопухами столи заставляє. Радо пішли музиканти до чорних у гості, бо від ранку, небожата, мандрували в пості. Їли, пили, веселились, для розваги грали й на подушках муршиних спати полягали.

Серед ночі в муравлищі почалась тривога: то червоні обступили — бій, галас, облога. Чорні сміло боронились, та їх було мало, знемощіли бійці дуже, сили не ставало. Прорвалися напасники аж у муравлище, до кімнати королеви підступають більше.

Прокинувся із сну Цвіркун, своїх друзів будить.

— Гей, вставайте, наступає ворог звідусюди! Треба наших хазяїнів чимдуж рятувати, бо ще і нам доведеться марно пропадати.

Схопилися музиканти, рядом поставали і воєнну грізну пісню голосно заграли. Сталось диво, прокинулась в чорних свіжа сила, вона військо напасників на гамуз розбила. Утікали грабіжники стрімголов по полі, а їх гетьман гордовитий попав у неволю.

ГОРДИЙ КОНИК

Годі мені розказати, яка була втіха, як ворогів відігнали, позбулися лиха. Вийшла сама королева з пишної палати нашим бравим музикантам пошану віддати.

— Скажіть, чого бажаєте, добродії милі — ми зробимо все до крихти, що лиш в нашій силі.

Цвіркун каже:

— Я нічого собі не бажаю, тільки все так вільно грати, як і досі граю.

Кузька й Джмелік теж говорять:

— Чого ж нам бажати? Хочемо добро робити, іншим помагати.

Тільки Коник-Стрибунець іншої був гадки:

— Не хочу я по всім світу тягати манатки! Годі іншим помагати, а собі — ні трішки! В мене з тої волокити заболіли ніжки. Я хотів би, королево, у вас панувати, із тобою одружитись і королем стати.

— Стрибунчику, — Цвіркун ойкнув, — що ж це ти торочиш? Невже ти нас, вірних друзів покинути хочеш?

— Що мені з вас? — бурчить Коник. — Ви бідні та голі.

— То нічого, — сказав Джмелік, — ми зате на волі. Ти подумай, чи годячий з тебе король буде, король мусить журитися всім, усе й усюди.

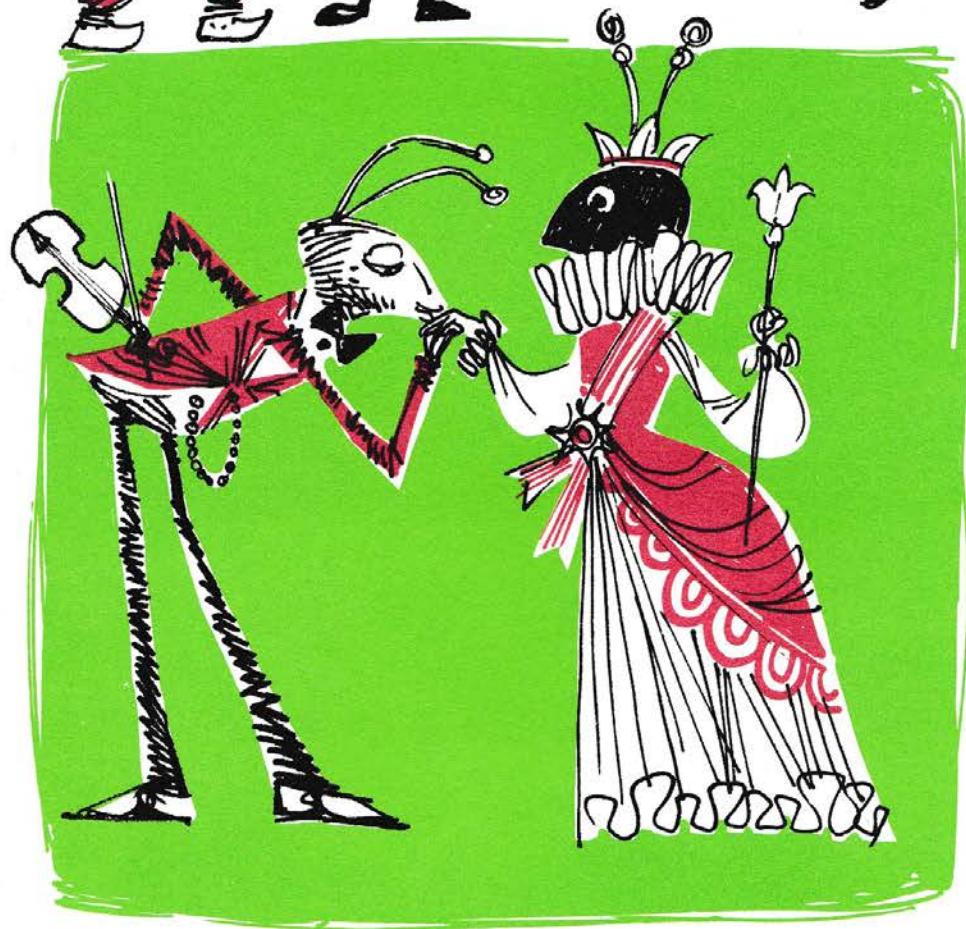
Кузька плаче, Кузька просить:

— Кинь цю думку, брате, тобі тільки музикантам жити і вмирати!

Але Коник, впертий зроду, й слухати не хоче:

— Ідіть собі та й голови мені не морочте!

Зажурились музиканти та й пішли з палати в темнім лузі пригодоньки нової шукати.

ЗАСЛУЖЕНА КАРА

Живе собі король Коник у добрій вигоді: єсть, і п'є, і спить без міри, і не каже „годі”. Про скрипочку свою вірну і гадки не має. Лежить скрипка під лавою, пилом припадає, порвалися дзвінкі струни, смичок поламався . . . Глянув Коник на це зизом та й лиш засміявся.

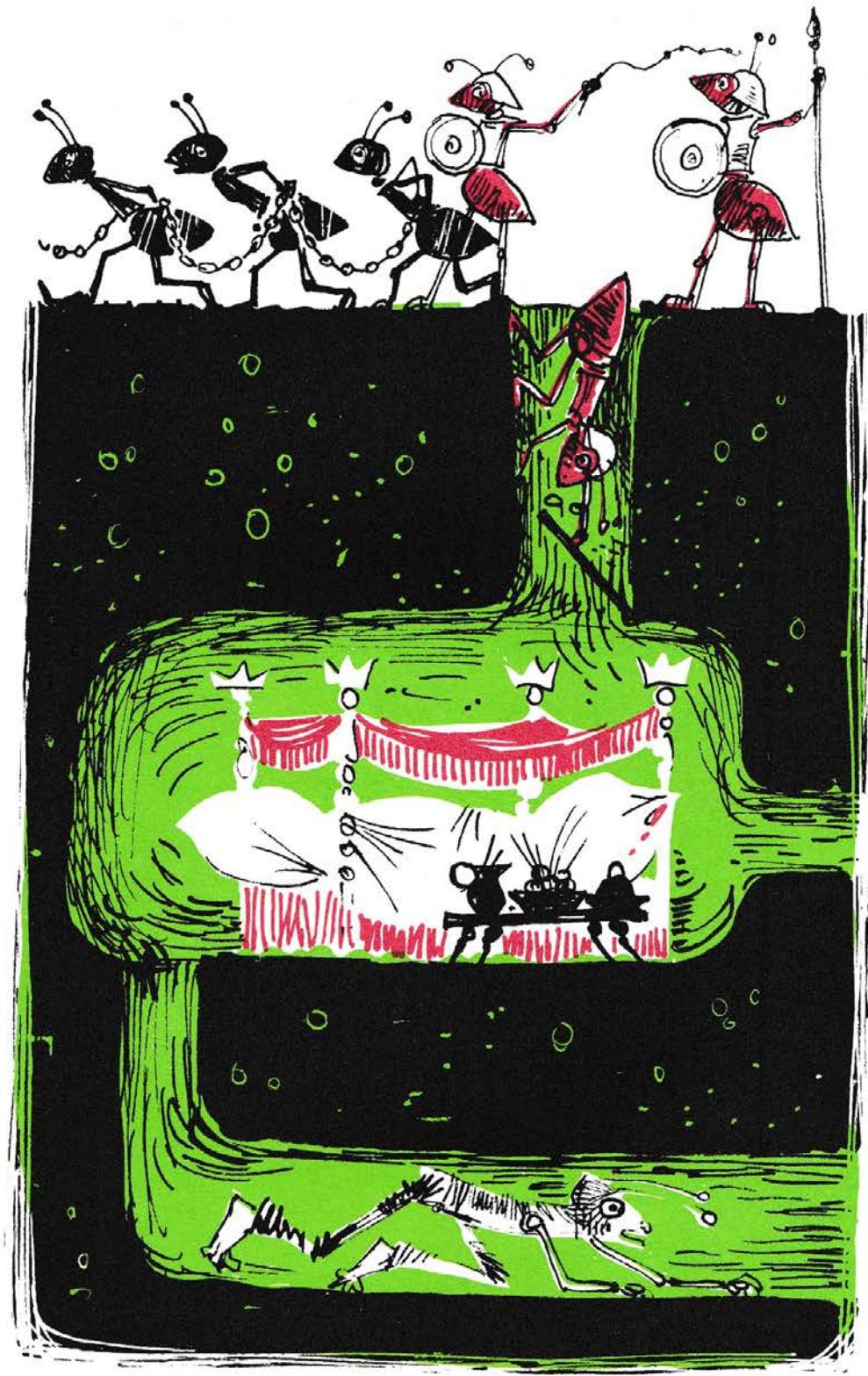
Про державу він не дбає, ні судів не судить, не видає розпоряджень, ні муштри не любить, сам нічого не догляне — хай буде, що хоче! Не на те став королем, щоб себе морочив. Лedaщіють робітники і військо дармує, ніхто не йде до роботи, границь не пильнує, ніхто харчів не збирає, комора порожня, кожний так вже голодує, що гірше не можна.

Кажуть йому, що знов ворог пакостить і шкодить, а він каже:

— Така справа мене не обходить.

Як вороги дізналися, яке в краю лихо, виступили в нічний похід, підкралися тихо і без бою весь мурашник взяли у неволю, бо не було ніде варти — ні в брамі ні в полі.

Король Коник прокинувся в останню хвилину, залишив з жалем у ліжку пухову перину, а на столі — із стравами миски і дзбаночки та й утік підземним ходом навіть без сорочки.

СВІТЛЯЧКОВА РАДА

Сів на стеблі бідний Коник та й гіренько плаче, нараз чує якийсь голос:

— А ти хто, юначе?

— Та я Коник-Стрибунець! А ти хто? — питає.

— Я маленький Світлячок — всякий мене знає.

Я за сторожа нічного служу в кралі Нічки, удень хроплю, а в темряві всюди ходжу пішки з ліхтариком, оглядаю, чи всюди порядок, чи, буває, де не стався поганий припадок. А ти, може, той король, що свою державу ворогам віддав без бою у ярмо й неславу? Як ти король, треба було про свій народ дбати, треба було всім журитись, всього додглядати.

Як почув це Стрибунець, аж слізми залився:

— Краще б був я скочив в річку або подавився! Он по полю ходить Півень, поклич його, друже, хай той Півень мене з'їсть — все мені байдуже!

— Страйвай, — каже Світлячок, — признайсь, чи робити ти не вмієш вже нічого, що не хочеш жити? Та й чи справді непотребом живеш в світі марно? Може таки щось умієш виконати гарно?!

— Я на скрипці добре граю! — Коник відізвався. — Мав я друзів-музикантів, та їх відцурався . . . О, ми вміли гарно грати! Жалко, як згадаю, що тепер я ні скрипочки, ні смика не маю! . . .

— Твоїх друзів, — Світляк каже, — бачив я сьогодні. В дуплі липи лягли спати, ситі, не голодні, тільки все ще за тобою тужать і зідхають, щохвілинки, щогодинки тебе споминають. Біжи, хлопче, ти до річки, сідай на листочек та й попливи за водою ген, аж під місточок. Від місточка веде гребля, а на греблі — липка, на тій липці висить басóк, сопілка і скрипка. Там у дуплі твої вірні друзі спочи-

вають, про гордого Стрибунчика стиха розмовляють.

Зрадів Коник Стрибунець, на радощах скаче,
Світлячка він обіймає і сміється й плаче.

— О, спасибі за цю вістку, мій ти друже милив!

І до річки Стрибунець пострибав щосили, знайшов листок, сухий, твердий, в траві під вербою, зробив весло з очерету й поплив за водою.

МІЖ СВОЇМИ

Пливе собі Стрибунець, пливе серед ночі, наставляє чуйно вушка, витріщає очі. Сплять довкола борй-гори, звірі сплять і люди, сірий туман рядниною розстелився всюди, тільки річка плеще стиха поміж берегами, мов би білі русалчата плескали руками.

Ось і місток на гребельці з пітми виринає — наш Стрибунчик до беріжка листок повертає, ухопився очерету і на берег скаче, розглянувся, справді липку на гребельці бачить! Побіг швидко, щоб скоріше до дупла дістатись, несподіванку зробити, з друзями обнятись, на радощах покачатись, кричати, співати, а урешті по-давньому весело заграти.

Прибігає на те місце, де стояла липка, зирк! — а й справді басок висить, і сопілка, і скрипка! Стукнув Коник себе в чоло і каже до себе:

— Стривай, хлопче! Тут інакше закрутити треба! Треба ранку підождати! Прокинуться друзі та й вибіжать умиватись росою у лузі. Я тоді, немов нічого, мов про них не знаю, буду собі походжати гребелькою скраю. Хай побачать мене перші, хай біжать до мене, хай покличуть мене їсти варенепечене! Хай попросять розказати про мої пригоди, то таке їм вигадаю, що не чули й зроду. Скажу: сам не хотів бути царем мурашінним, хоч мурашки аж ридали: „Без тебе загинем!” Потім друзі мене будуть просити-молити, щоб, як було по-давньому, знов з ними зажити. То я трохи поторгуюсь, а далі дам згоду і так якось вже замажу ту „царську” пригоду.

ПУГАЧ

Минув Коник стару липку, греблею ступає, аж тут Пугач злетів з вербі й утішно гукає:

— Пугу, пугу, маю тӯгу, бо голод — не жарти!
Та ось іде якесь м'ясце, хоч мало що варте! Зроблю тобі гам, небоже, тож прощайсь із світом, з зеленою левадою і з тепленьким літом!

Коник кинувсь від суперника по зеленім лузі і закричав на весь голос:

— Ой, рятуйте, друзі!

Та розсявив Пугач рота від вуха до вуха і нашого Стрибунчика проковтнув, мов муху . . .

Почув Цвіркун крик на греблі, Джмеля й Кузьку будить:

— Я чув голос Стрибунчика! Він десь близько блудить!

Вискочили усі тройко з дупла на гребельку, а пан Пугач уже тільки погладжує пельку:

— Смачне, — каже, — тільки мало! І як же тут жити? Та надходить іще троє — можна доложити!

Метнувшись Пугач до Цвіркуна, та Цвіркун відскочив, вхопив скрипку, махнув смичком і заграв охоче. Джміль і Кузька не гаялись, ноту підхопили — пішов Пугач навприсядки з усієї сили. Грає Цвіркун, як лише може, і Джміль, як уміє — Пугач скаче, Пугач плаче і в знесиллі мліє. Тирликає на сопілці Кузочки, як знає — Пугач скаче, Пугач плаче, від втоми вмліває. Потім почав проситися:

— Ох, сумління майте! Я життя вам подарую, лише спочити дайте!

Музиканти не слухали, все грали і грали — мусів Пугач танцювати, аж духу не стало і, як мертвий повалився долі край болота, то задер угбру ноги ще й розсявив рота. А із дзьоба довговусий і зеле-

нобровий виліз Коник Стрибунець, живий і здоровий, ще й закричав на радощах:

— Товариство любе! Як то добре, що в Пугача не виросли зуби!

Зчудувались музиканти, перестали грати і кинулись Стрибунчика гуртом обіймати.

РАДОЩІ

Які були там радоші, списати не сила — не поміг би стіс паперу і бочка чорнила, маляра нема такого, що це змалював би, хоч до цього усю фарбу з веселки узяв би. Тож нам досить буде знати, що, як привітались, напестились, настискались і наобіймались, почав Коник щиру правду друзям говорити, навіть про те, як задумав друзів обдурити.

— Простіть, — просив, — голубчики, за гордість і зраду! Не цурайтесь, прийміть мене у свою громаду! Ви мене урятували від лиха, від смерти, тільки з вами хочу жити й між вами померти. Тепер хочу те робити, що люблю і вмію, бо невмінням собі й іншим лих заподію. Хочу бути музикантом, на скрипочці грати, кому треба, помогати, світ розвеселяти. Звісно, з короля-невдахи користь невелика — менше людям він поможе, як добрий музик. О, спасибі Світлячкові за розумну раду, що він мене сюди справив, у рідну громаду!

Слухав Цвіркун, слухав Джмелік, кожний дивувався, що наш Коник у біді розуму набрався. Далі Цвіркун плеснув втішно, Джміль під боки взявся, довго-довго на радошах басом реготався, Кузька також з веселощів тонко пискотіла, хоч ізроду удалася трошечки несміла.

Та музика музикою, знай, не називався б, якби в смутку чи радості грати не хапався. Гей, заграв Цвіркун на скрипці, Кузька — на сопілці, Коник хотів басувати з Джмеліком у спілці, та й для нього новесенька скрипочка знайшлася — так то гра ця чарівлива вночі почалася.

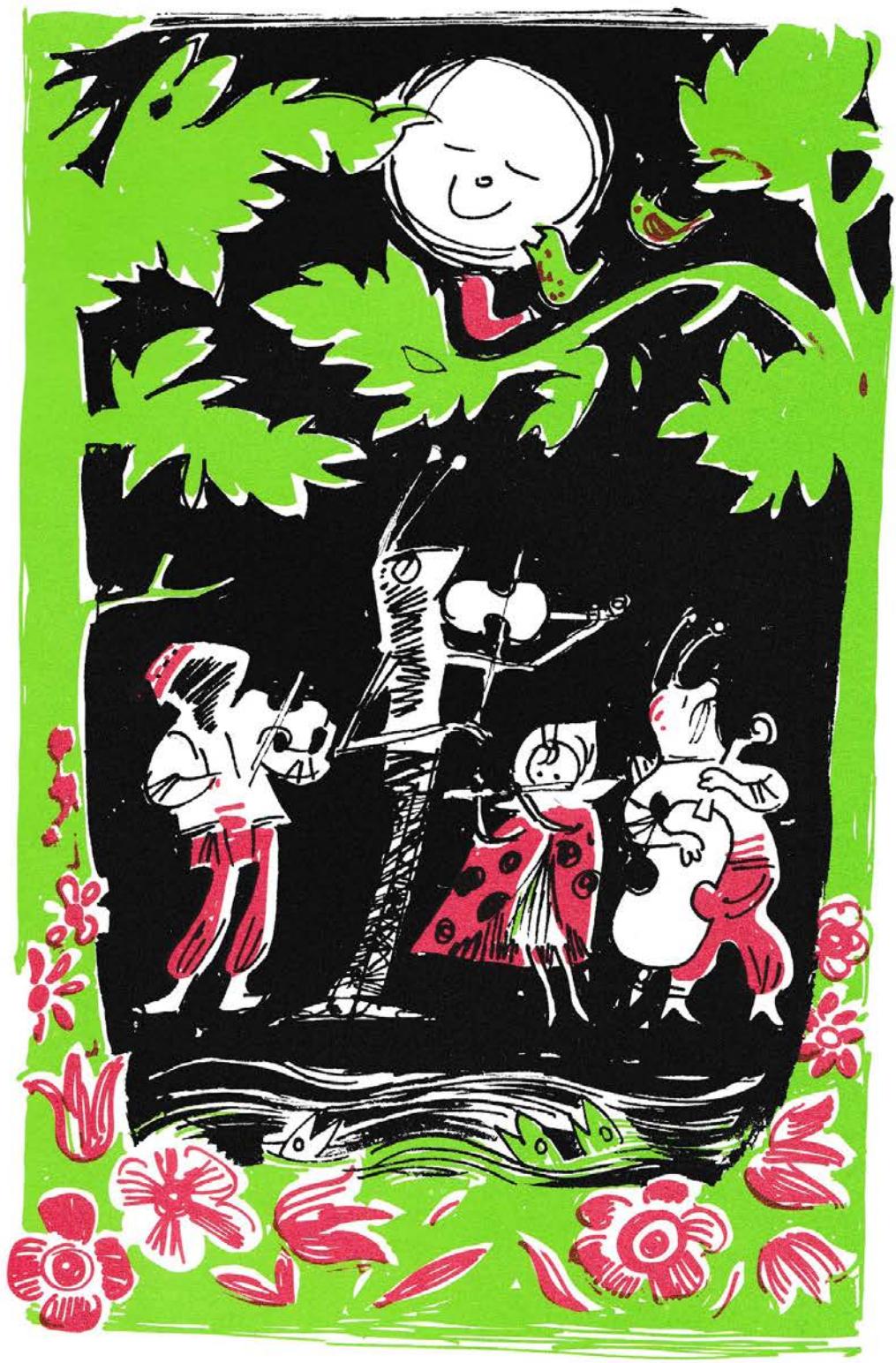

ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ

Та й заграли ж музиканти, мандрівні бурлаки! Прокинулись в річці риби, а в багнищі — раки, вода в млині спинилася, на колесі стала, бистра річка заслухалась, плисти перестала. Прокинулись в лузі пташки, розплющили очі, розквітали запахучі квіти серед ночі, висипали на гребельку золоті зірниці, мов дівчата, що гуртом йдуть на вечерниці; всі за руки узялися та й стали віночком і по греблі пустилися веселим таночком. Задзвонили тонесенько квіточки-дзвіночки, залунали соловейків милі голосьочки. Вийшов місяць із-за гаю, став та й задивився, забув пору заходити, на нічліг спізнився, а такого споконвіку в нього не бувало — та й мала з ним мама-Нічка клопоту немало.

А зірниці то направо, то наліво в'ються, пріпліскують у долоні, весело сміються, наче іскри, Світлячки, мерехтять в лозині, засвітили ліхтарики по цілій долині, і дивиться темне небо лагідно, безхмарно . . . Одним словом — було гарно, було дуже гарно!

Ні, все було сто раз краще — списати не сила, не поміг би стіс паперу, ні бочка чорнила! Так то Коник веселився, а з ним вся природа, що в громаді музикантів знов настала згода.

П О Я С Н Е Н Н Я

- БАГНИЩЕ** — багно, рідке глибоке болото (*marsh*).
БАСОМ ПОГЛЯДАТИ — дивитися з недовір'ям або невдоволенням.
БУВАЛЕЦЬ — людина, що побувала в різних сторонах світу й цим збагатила своє знання.
БУРЛАКА — людина, що постійно мандрує з одного місця на друге (*lone man, vagabond*).
ВЕСЛО — лопатка загортати воду, щоб човен по ній посувався (*oar*).
ВИГІН — громадське пасовисько (*common pasture*).
ВОЛОКИТА — тут: бурлакування, бродяжництво (*tramping, vagabondism*).
ВТЕРТИ НОСА — спеціальний вислів, що значить: провчити, присоромити, покарати.
ГАМУЗ — це слово вживается в різних висловах, напр., **НА ГАМУЗ** — на дрібні шматки, дощенту (*to pieces, completely*).
ГОДЯЩИЙ — придатний до чогось (*fit, suitable*).
ГОПКИ — танці.
ГРЕБЛЯ — земляний насип упоререк річки, щоб спинити воду (*dam*).
ГРЕЧКА — рід збіжжя, що в цвіті має багато меду (*buckwheat*).
ДВОРЕНЬКИЙ — так називали управителів королівських чи, взагалі, великопанських дворів-палаців.
ДУПЛО — порожнє місце, заглибина в дереві (*hollow*).
ЗНЕМОЩТИ — ослабнути, знесиліти (*to weaken*).
ЗНЕСИЛЛЯ — знемога, утрата сили (*exhaustion*).
КОМИРНЕ — оплата за помешкання (*rent*).
КОМАШИНА — здрібніле слово від **КОМАХА** (*insect*).
ЛЕДАЩТИ — ставати лінивим, ставати нездарою.
ЛИПКА — здрібніле слово від **ЛИПА** — дерево (*linden*).
ЛОЗИНА — галузка або й цілий кущ **ЛОЗИ** (*osier*).
ЛОПУХ — рослина з гатунку бур'янів (*burdock, bur*).
МАНАТКИ — речі (*things*).
МУШТРА — військові вправи.
НАВПРИСЯДКИ ІТИ — танцювати з присядом (*to dance squatting*).
НАНАШКА — хрещена мати (*godmother*).
НЕВДАХА — людина, що їй у житті не ведеться (*unsuccessful person*).
НЕПОТРІБ — ледача людина, з якої нема нікому користі.
НІЧЛІГ — місце, де хтось ночує (*lodging for the night*).
ОЧЕРЕТ — водяна рослина (*rush, reed*).

ПАВУТИНА — нитка, з якої павук снує свою сітку (*spider's web*).
ПАКОСТИТИ — дошкуляти, завдавати шкоди (*to do harm*).
ПАСІКА — садок, де стоять вулики з бджолами (*bee-garden, apiary*).
ПЕЛЬКА — горло, горлянка (*throat*).
ПУГАЧ — нічна хижка птиця з родини сов (*horn-owl*).
РІЙ — бджолина родина, що приміщується в одному вулику.
РОСА — пара, що літньої ночі осідає краплинами на рослинах (*dew*).
РУСАЛЧАТА — малі русалки (*water-nymphs*), дівчата-демони з фантастичних народних вірувань.
САРАНА — комаха, споріднена з польовими кониками (*locust*).
СВІТЛЯК — комаха-хрущик, що її тіло час від часу вночі під час лету світить (*firefly*).
СОЛОВЕЙКО — співоча пташка (*nightingale*).
СПОКОНВІКУ — від найдавніших часів (*from the remotest times*),
СТИС — велика купа, напр., книжок, паперу, дров тощо.
СТРІМГОЛОВ — вниз головою; просто себе, необачно, дуже швидко (*headlong, rashly*).
ТОРОЧИТИ — тут: нерозумно говорити.
ЦІПОК — палиця (*walking stick*).
ЩІЛИНА — вузька подовгувата заглибина, тріщина (*chink, crack*).

